

Verkeersstromen rond supermarkten

Sander Veenstra

Graduation Date:
8 August 2008

Graduation committee:
Martin van Maarseveen
Thomas
Tutert

Organisation:
UT

Aanleiding

Het MobiliteitsOnderzoek Nederland (MON) wordt veelal gebruikt voor het schatten van verkeersstromen aangezien de database het verkeersgedrag van de gehele Nederlandse bevolking bevat. Doordat in het MON het aantal korte ritten door onderregistratie wordt onderschat kan op basis van deze database geen nauwkeurige inschatting gemaakt worden van het aantal korte ritten. Deze korte (auto)ritten zijn echter van belang in verband met de groeiende overlast die burgers van het autoverkeer ondervinden. Met een beter beeld van korte ritten kan beter beleid worden gemaakt om de hinder terug te dringen.

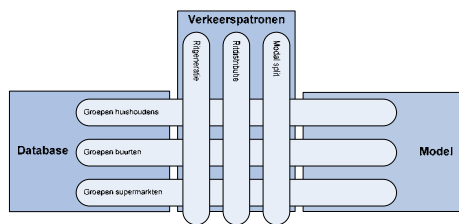
Binnen het kader van de korte ritten is het verkeer van en naar de supermarkt een van de reismotieven waarin veel korte ritten worden gemaakt. Er is echter niet veel bekend over de frequentie van supermarktbezoek door huishoudens. Daarnaast is het de vraag naar welke supermarkt de huishoudens gaan. Wordt de dichtstbijzijnde supermarkt gekozen of zijn er andere factoren die ervoor zorgen dat huishoudens voor een supermarkt verder weg kiezen. Hiermee hangt ook de modal split samen. Het is niet geheel duidelijk waardoor de keuze voor een vervoersmiddel wordt bepaald, terwijl kennis over de omstandigheden waarbij gekozen wordt voor de auto belangrijk zijn bij het maken van beleid met betrekking tot het terugdringen van verkeershinder.

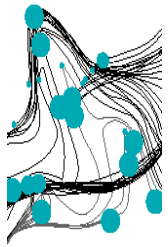
In dit rapport gaat het om het onderzoeken van verkeerspatronen met betrekking tot supermarkten. Voor verschillende groepen huishoudens wordt onderzocht welke wetmatigheden zich voordoen bij de productie, attractie, distributie en modal split met betrekking tot ritten naar de supermarkt.

Opzet onderzoek

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van het vierstapsmodel als structurerend element. Allereerst zijn data verzameld. Hieronder valt het construeren van een database, maar ook een literatuurstudie naar het supermarktverkeer om belangrijke variabelen te achterhalen. Binnen de database zijn groepen huishoudens, buurten en supermarkten onderscheiden. Vervolgens is binnen elke stap uit het vierstapsmodel (productie, attractie, distributie en modal split) onderzoek gedaan naar de verkeerspatronen van huishoudens, buurten en supermarkten. Deze patronen hebben uiteindelijk geleid tot het opstellen van modellen voor het beschrijven van het supermarktverkeer.

Op basis van een literatuurstudie zijn belangrijke variabelen bepaald die invloed hebben op de verkeerspatronen van een huishouden. Allereerst zijn zes type huishoudens onderscheiden aan de hand van socio-economische karakteristieken als grootte van het huishouden, leeftijd en het gemeenschappelijke inkomen, te weten: eenpersoons huishoudens, ouderen, tweepersoons huishoudens met een laag en hoog inkomen en huishoudens met kinderen met een laag en hoog inkomen. Daarnaast zijn huishoudens onderscheiden op basis van het type buurt waarin zij woonachtig zijn.

Er zijn vier typen gedefinieerd, te weten: centrumgebieden, stedelijke wijken, buitenwijken en landelijke gebieden. Tot slot is onderscheid gemaakt tussen typen supermarkten op basis van de supermarktformule, namelijk: full-service supermarkten en discounters.

Data

Binnen het onderzoek is gebruik gemaakt van de Omnibusenquête van de gemeente Almelo. Deze bron bevat uitgebreide informatie over het bezoek van huishoudens aan supermarkten in Almelo met betrekking tot de generatie, distributie en modal split. Daarnaast zijn landelijke gegevens van het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel beschikbaar die als vergelijkingsmateriaal dienen bij de ritproductie uit Omnibus. Bij de ritattractie is de parkeerscan beschikbaar als vergelijkingsmateriaal. Met deze bron kan het aantal betalende klanten van een supermarkt worden bepaald. Het MobiliteitsOnderzoek Nederland blijkt niet geschikt voor het beschrijven van supermarktpatronen.

Resultaten

Vervolgens zijn per stap in het vierstapsmodel (productie, attractie, distributie en modal split) patronen van de verschillende groepen huishoudens en supermarkten onderzocht. Allereerst wordt de invloed van de locatie van het huishouden onderzocht. Onder locatie wordt de afstand tot de dichtstbijzijnde supermarkt verstaan. De locatie blijkt een sterk lineair verband te vertonen met de gemiddelde ritfrequentie. Hoe verder de huishoudens van een supermarkt woont, des te lager is de gemiddelde ritfrequentie van de betreffende huishoudens. Voor alle typen huishoudens blijkt dit effect gelijk te zijn. Dit gegeven is vervolgens gebruikt om te corrigeren voor verschillen in locatie tussen typen huishoudens, zodat de verschillen tussen de typen huishoudens en buurten locatieonafhankelijk zijn.

